

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันและโลกอนาคตจะเป็นโลกในยุค "โลกาภิวัตน์" ซึ่งหมายความว่าโลกทั้งโลกจะมีการติดต่อถึงกัน ทำให้คนเราได้มีโอกาสคบหาสมาคมและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการดำเนินชีวิตในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กลายเป็นโลกที่ลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ยุคโลกาภิวัตน์เกิดจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นสำคัญ เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าและทันสมัยเป็นปัจจัยที่ทำให้โลกเล็กลง เหมือนกับ "ไร้พรมแดน" ระหว่างกัน เพราะถึงแม้ว่าจะอาศัยอยู่คนละซีกโลก แต่เทคโนโลยีทำให้คนเราสามารถรับรู้ความเป็นไปของกันและกันได้ตลอดเวลา ตัวอย่างของเทคโนโลยีที่ทำให้คนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของกันและกัน ที่เห็นได้ชัดและมีมานานแล้วนั่นคือ ดาวเทียม จนถึงปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากขึ้น มีการนำวิทยาศาสตร์ยุคใหม่มาประยุกต์ใช้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งทำให้วิถีชีวิตของมนุษย์เริ่มเปลี่ยนแปลงไปในหลาย ๆ ด้าน ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของมนุษย์ที่เห็นได้ชัดในปัจจุบัน ซึ่งคณะศึกษา "การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์" (2539 : 16 - 7) ได้นำเสนอ เช่น ในวิถีแห่งการบริโภค คนเราได้ก้าวเข้าสู่ยุค "เงินพลาสติก" หรือ เครดิตการ์ด ในวิถีแห่งการรับข้อมูลข่าวสาร คนเราเริ่มมีทางเลือกมากมายตั้งแต่ เคเบิลทีวี และจานดาวเทียมที่นำสัญญาณโทรทัศน์บroadcast มาให้ชม ไปจนถึงการบอกข่าวสารผ่านคอมพิวเตอร์ แฟกซ์ และวิทยุติดตามตัว ในวิถีแห่งการเรียนรู้ คนเราเริ่มเข้าสู่ยุคแห่งการใช้ "เทคโนโลยีเข้มข้น" โดยเริ่มมีการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ "อินเทอร์เน็ต" การนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ "มัลติมีเดีย" มาช่วยสอน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และมีมากมายจนกระทั่งเราอาจจะไม่ทันนึกถึงว่าสิ่งที่เรากำลังพบหรือประสบนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยี

จากการที่มนุษย์ได้รับผลกระทบจากเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมายในชีวิตประจำวัน ทำให้คิดถึงสังคมโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเป็นไปในอนาคตว่าจะต้องมีความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการสื่อสารสูงมาก จะมีระบบเศรษฐกิจเสรีแบบไร้พรมแดน ระบบการเมืองเสรีประชาธิปไตยจะได้รับความนิยมและยอมรับกันทั่วไป นอกจากนี้ประเทศต่าง ๆ จะมีการแข่งขันและร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ การค้า และพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้นจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องมีการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับตนเอง และภูมิภาค เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวได้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 7) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งได้แก่ เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าและทันสมัย คนที่มีคุณภาพ

ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม และสุดท้ายคือการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวจะพบว่าสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ คุณภาพของคน ซึ่งคนที่มีคุณภาพย่อมทำให้เกิดผลต่ออนาคตของแต่ละสังคมมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ และสิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้คนเป็น คนมีคุณภาพนั้นคือ การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวไว้ว่า หากการศึกษาสามารถสร้างสรรค์ และพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีคุณภาพ "มีคุณลักษณะ " มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี" จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่สร้างสังคมไทยให้เจริญรุ่งเรือง เป็นสุข มั่นคง สันติ และพัฒนา ประเทศให้มีความสามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการการพัฒนาคุณภาพของคน ในสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นยุคของเทคโนโลยี จึงมีคำถามว่าการศึกษารูปแบบใดจึงจะเหมาะสมและทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพึงตระหนักอยู่เสมอ ในเรื่องนี้ วิจิตร ศรีสอาน (2539 : 8 - 9) ได้นำเสนอรูปแบบของการศึกษาไทยที่จะช่วยดำรงความเป็นไทย โดยเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยได้ 3 รูปแบบ ดังนี้ หนึ่งคือ การศึกษาต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สอง การศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับทุกคน และสาม การศึกษาต้องเป็นการพัฒนาค่านิยม และได้้นำเสนอเรื่องทักษะที่เป็นสมรรถนะสากล (Global Competency) ว่าได้แก่ เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสองทศวรรษหน้า คือ เทคโนโลยีสารสนเทศ และคอมพิวเตอร์ จากความคิดดังกล่าว ทำให้สามารถคิดวิเคราะห์ต่อไปว่า ในการจัดการศึกษาในอนาคตข้างหน้าควรคำนึงถึงบทบาทและความสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่มีต่อโลกอนาคต มีผู้คาดการณ์ไว้ว่าในศตวรรษที่ 21 โลกจะก้าวเข้าสู่ โลกยุคข้อมูล (Information age) ซึ่งเป็นยุคที่มีข้อมูลและข่าวสารมากมายมหาศาล ดังนั้นมนุษย์จำเป็นจะต้องมีวิธีการที่จะรับรู้และจัดเก็บข้อมูลข่าวสารและใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ต่อกิจการงานของตนเองเยาวชนไทยเองก็ควรที่จะได้รับการเตรียมพร้อมให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวและสามารถพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีให้เชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้นเพื่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลทั้งด้านสภาพสังคม และเศรษฐกิจต่อไป

การศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากข้อมูลมากมายนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยเครื่องมือที่จะนำพาเราเข้าไปถึงข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น เครื่องมือที่ว่านั้นคือ "เครื่องมือคอมพิวเตอร์" ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ประกอบด้วยวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ที่สลับซับซ้อน แต่วิศวกรรมทางด้านนี้ก็ได้พยายามพัฒนาให้คอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้ในกิจการทุกด้านด้วยวิธีการง่าย ๆ ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของทุกคน ถือเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยแบ่งเบาภาระการทำงานของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คอมพิวเตอร์จะทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต และจะกลายเป็นเครื่องใช้สามัญประจำบ้านเหมือนวิทยุ โทรทัศน์ต่อไป

เมื่อศึกษาถึงการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการศึกษา พบว่าทั้งในต่างประเทศและประเทศไทยเองมีการตื่นตัวกันมาก นิพนธ์ สุทธิ (2527 : 5 - 8) ได้กล่าวถึงคอมพิวเตอร์กับ

การศึกษาไว้ว่าได้มีการทดลองและใช้กันตามสถานศึกษาขนาดใหญ่ในต่างประเทศและสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว แต่สรุปได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถหางบประมาณมาสนับสนุนการใช้คอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ซึ่งราคาเครื่องจะเป็นล้าน ๆ บาทได้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งประเทศไทยขาดผู้วิเคราะห์งาน และผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับทางการศึกษาโดยเฉพาะ ต่อมาหลายสถาบันการศึกษาและโรงเรียนทั่ว ๆ ไปเริ่มมีไมโครคอมพิวเตอร์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังได้มีการบรรจุวิชาคอมพิวเตอร์ไว้ในหลักสูตรอีกด้วยโดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบรรจุวิชาคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาไว้ในหลักสูตรปริญญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นครั้งแรกในประเทศไทย หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยอื่น ๆ รวมทั้งวิทยาลัยครูทั่วประเทศได้เปิดสอนวิชาคอมพิวเตอร์การศึกษาสำหรับนิสิตวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีและวิชาอื่น ๆ ซึ่ง วัชรภรณ์ สุริยาภิวัดน์ (2538 : 164) มีความเห็นในแนวทางเดียวกันว่า สถาบันการศึกษาหลายแห่งเริ่มต้นตัว และให้ความสนใจการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทางด้านจัดการเรียนการสอนและมีแนวโน้มของการศึกษาเป็นลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นกว่าเดิม

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ตามที่คณะศึกษา " การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์ " (2539 : 109) ได้อ้างถึงว่า รัฐบาลได้กำการจัดเตรียมงบประมาณ 5,000 ล้านบาท สำหรับจัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนทั่วประเทศภายใน 5 ปี โดยตั้งเป้าหมายให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อนักเรียน 80 คนในระดับประถมศึกษาและต่อนักเรียน 40 คน ในระดับมัธยมศึกษา และจัดงบประมาณอีก 2,000 ล้านบาท เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในระบบมัลติมีเดียควบคู่ไปด้วย สำหรับกระทรวงศึกษาธิการนั้นมีความต้องการที่จะให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เป็นต้นไป จึงมอบหมายให้กรมวิชาการจัดทำเนื้อหาคอมพิวเตอร์พื้นฐานไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เพื่อให้โรงเรียนมีแนวการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กรมวิชาการได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาเนื้อหาคอมพิวเตอร์พื้นฐานพร้อมยกร่างแนวการจัดการกิจกรรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ซึ่งได้เสนอแนะแผนการจัดการกิจกรรมตามสมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดขั้นตอน การฝึกใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ให้เหมาะกับบุคลิกภาพและผู้เรียนในระดับประถมศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้วิชาคอมพิวเตอร์เป็นวิชาเลือกเสรีในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อม

หลักสูตรใด ๆ ก็ตามที่ร่างขึ้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะถึงแม้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะดีเพียงใด แต่หากการนำไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพที่ดี ก็ยากที่หลักสูตรนั้นจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานก็เช่นกันจะต้องมีการนำไปสู่การปฏิบัติจริงหรือนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในห้องเรียนซึ่ง สุมิตร คุณานุกร (2532 : 130 - 2) ได้กล่าวว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องประกอบด้วย การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพ

ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และการสอนของครู หากองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านเป็นไปด้วยดี ก็ย่อมส่งผลให้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ สามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันได้อย่างดี

ในส่วนของการนำหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ปัจจุบันพบว่ามีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวนหนึ่งได้นำเอาคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแล้ว โดยโรงเรียนเหล่านั้นมีการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ก่อนการประกาศใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในปี 2539 ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และมีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณที่เอื้อต่อการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรจะได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาเหล่านั้น โดยมุ่งที่จะศึกษาการใช้หลักสูตรดังกล่าวในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากโรงเรียนดังกล่าวจัดเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมตามที่กล่าวข้างต้น และเป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งผ่านการประเมินด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต จากกระทรวงศึกษาธิการ (โดยกรมวิชาการ) ใน 6 ด้านด้วยกัน คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) งานวิชาการ 3) งานธุรการ ปกครอง และบริการ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน 5) ความพร้อมด้านปัจจัยการจัดการศึกษา และ 6) ความดีเด่นของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 2) ในระหว่างปีการศึกษา 2537 - 2539 ได้มีโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ด้วยกันทั้งสิ้น 36 โรงเรียน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนที่มีการนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนแล้วจำนวน 6 โรงเรียน การศึกษาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรดังกล่าว และจากการที่เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานถือว่าเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ดังนั้นผลจากการวิจัยนอกจากจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้รับรางวัลพระราชทานในแต่ละโรงเรียนแล้ว ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปที่ใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป อีกทั้งจะส่งผลให้เยาวชนได้มีทักษะและสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้รู้ทันการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการดำรงอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์อย่างมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีโดยมุ่งศึกษาสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 6 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน
 2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 6 คน
 3. ครูหัวหน้ากลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 6 คน
 4. ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 22 คน
- รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 40 คน

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของ สมิตร์ คุณานุกร (2523) ได้แก่ ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และด้านการสอนหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานสำหรับประเด็นย่อยของการศึกษาในแต่ละด้านนั้นกำหนดจากข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ และแนวคิดของนักวิชาการ และนักการศึกษาที่กล่าวถึงองค์ประกอบ และขอบข่ายของงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องครบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำประเด็นย่อยต่าง ๆ เหล่านี้มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

- 2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
 - 2.1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร
 - 2.1.2 การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 2.1.3 การจัดทำกำหนดการสอน แผนการสอนหรือบันทึกการสอน
- 2.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
 - 2.2.1 การเตรียมบุคลากร
 - 2.2.2 การจัดตารางสอน
 - 2.2.3 การบริการสื่อการเรียนการสอน
 - 2.2.4 การจัดอาคารสถานที่ และบรรยากาศในชั้นเรียน
 - 2.2.5 การนิเทศติดตามให้ความช่วยเหลือแนะนำ
- 2.3 การสอน
 - 2.3.1 การเตรียมการสอน
 - 2.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 2.3.3 การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
 - 2.3.4 การใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 2.3.5 เทคนิคและวิธีสอน
 - 2.3.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การใช้หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมส่วนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ในโรงเรียน และการสอนของครู

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่เปิดสอนแก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 - 2539 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 6 โรงเรียน ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง อาจารย์ใหญ่ / ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่มีหน้าที่ในการบริหารงานฝ่ายวิชาการของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ครูหัวหน้ากลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มการเรียนและพื้นฐานอาชีพ ในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียน

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 6 โรงเรียนเท่านั้น ดังนั้นข้อค้นพบจึงไม่อาจนำไปใช้อ้างอิงกับโรงเรียนอื่นได้ ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำกัดอยู่เฉพาะช่วงปีการศึกษา 2540 เท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคอมพิวเตอร์พื้นฐานในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาในระดับประถมศึกษาทั่วไป ใช้ประกอบการพิจารณาวางแผน เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการใช้หลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป